

ST. ANNASTRAAT

Versie 1.7 171202

openbare ruimte ID 0268300000000603

wijken 13 - St. Anna.

1755 Van Suchtelen & Hollandt: Mookse weg;

1822 Kadastrale gemeente Nijmegen, Sectie B: Weg van Venlo en Mook naar Nijmegen;

1822 Kadastrale gemeente Hatert, Sectie A, B en C : Weg van Nijmegen naar Mook en Venlo;

1882 Raadsbesluit d.d. 17 juni 1882: St. Annastraat, St. Annalaan;

Het Westelijk deel tot aan de oude laan (d.i. tot aan de oude beplanting) werd 17 Juni 1882

St. Annastraat genoemd; het ander deel St. Annalaan.

De verbinding Keizer Karelplein met St. Annastraat en Groesbeeksestraat bestond tot 1888 uit twee door een beplanting van elkaar gescheiden wegen.

1892 Adresboek: St. annalaan, St. Annastraat;

1900 Nijmegen: Annalaan (St.), Annastraat (St.);

Op de plattegrond uit 1900 gaat de St. Annastraat stad uitwaarts bij de Fransche straat over in de St. Annalaan.

1904 Raadsvoorstel dd. 1 november 1904: St. Annalaan;

1904 Raadsbesluit d.d. 12 november 1904: St. Annastraat;

Sedert 12 November 1904 wordt de gehele straat genoemd St. Annastraat. (Teunissen 1933)

1906 Raadsbesluit d.d. 27 januari 1906: Mookscheweg (*gedeelte*);

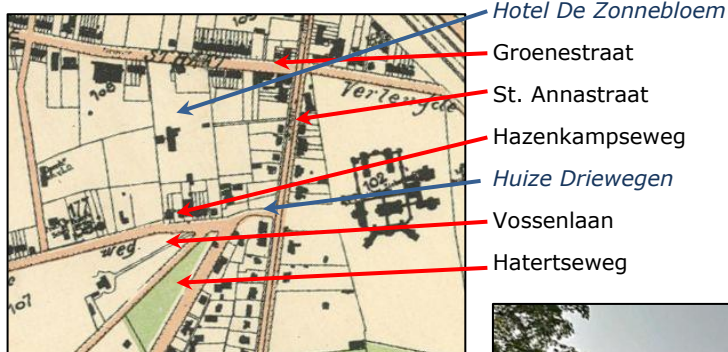
Bij R. 27 Januari 1906 werd de bestaande naam 'Mookscheweg' (gedeelte van de St. Annastraat tussen de brug over den spoorweg en de grens der gemeente Heumen) nader vastgesteld.

St. Annastraat heet 'straat' tot aan Mook toe. Opmerking van de voorzitter in de vergadering van den Gemeenteraad van 22 Februari 1908. Zie R.V. bladz. 96. (Teunissen 1933).

1924 Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: St. Annastraat;

1980 Raadsbesluit d.d. 13 november 1980 (*per 2 januari 1981*)

St. Anna' naar een kapel van dien naam, die in 1598 afgebroken is en in de oude bescheiden niet vóór 1542 genoemd wordt, wat echter niet zegt, dat zij niet eeuwen ouder was." (Teunissen 1933).

Bewoners

Ik beschrijf vanwege het rijke verleden beide zijden van de St. Annastraat gelegen tussen Groenestraat/Verlengde Groenestraat en de Hazenkampseweg. Aan de oostzijde bevond zich het voormalige Canisius Ziekenhuis dat later is samengevoegd met het Wilhelmina Ziekenhuis en nu samen het CWZ vormen aan de Weg door Jonkerbos.

Evennummers

Tussen Groenestraat en Hatertseweg.

232 Banketbakkerij Vis.

Van K. Reijers: Bakkerij Vis op de Sint Annastraat 232 ken ik zeer goed, ik was 5 jaar toen ik met John Vis op de St Antoniusschool I zat (het latere Doornroosje). Het jongetje wat op de foto staat (op de vensterbank) is volgens mij John Vis.

1972 De bakkerij moest weg, opgekocht door de gemeente Nijmegen, om een betere verkeersverbinding met de St. Annastraat te maken. Daar is het nooit van gekomen. Na jarenlang een parkeerplaats te zijn geweest, staat er het kantoorgebouw van BGH Accountants.

234 1940 N.G. Schipperheijn, sigarenwinkelier.

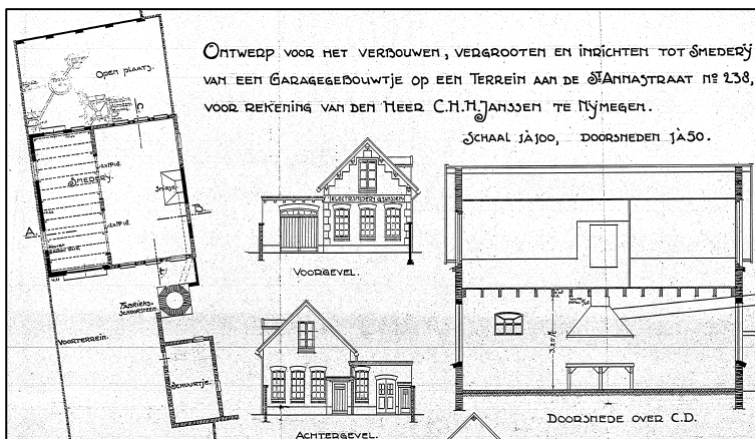
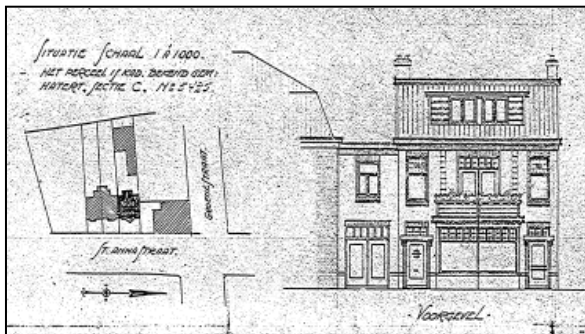
Foto van de (schuil)kelder St. Annastraat 232 onder

banketbakkerij Vis en sigarenwinkel Schipperheijn St. Annastraat 234 op de hoek met de Groenestraat. De foto is genomen tussen oktober 1944 en maart 1945.

2000 BGH Accountants.

236 Gebouwd in 1927 door C.H.H. Janssen, Wezenlaan 2 betreft winkel met bovenhuis & 1932 M.H. Janssen, modemagazijn De Zonnebloem.

De smederij is gebouwd in 1926 achter St. Annastraat 238 met tevens een ingang aan de Groenestraat.

1932 C.H.H. Janssen, smederij & H.J. Janssen, bankwerker & J.J.J. van de Oever, kapper.

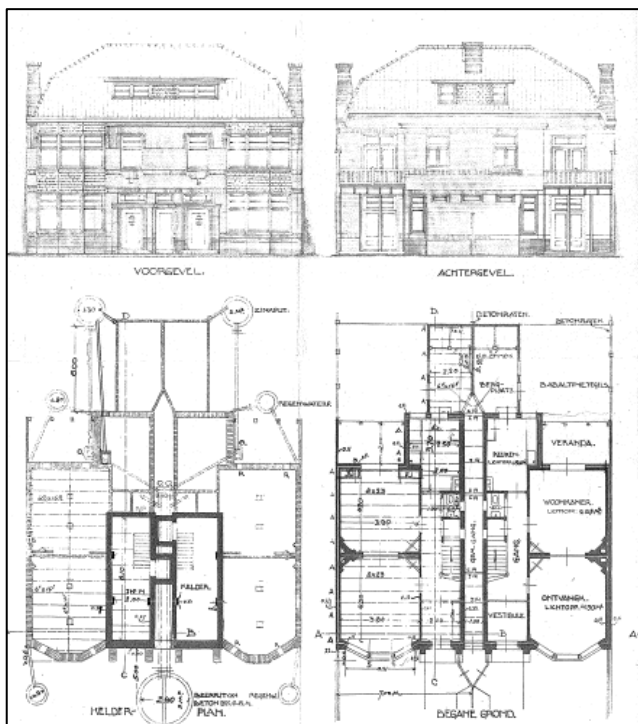
1940 H.A. Janssen.

1963 J.J.N. Claes.

2000 Delfino pizzeria.

238 2000 M.K.P. Pol.

240 Gebouwd in 1924 als dubbel herenhuis door W.F. van Eindhoven & A.A. Courtens.

240 1932 A.A. Courtens, onderwijzer & J.W.A. Courtens, onderwijzer.

1948 H. Gröning & G.J.P.M. van der Linden, onderwijzeres.

1963 P.J. van Bergen, verhandelaar & G. Geerts, carrossier.

2000 A. Janssen.

242 Gebouwd in 1938 als woonhuis door A.C.L. Vermeer naar ontwerp van Charles Estourgie.

242 1932 M.F.A. van Eindhoven & W.F. van Eindhoven, schoolhoofd.

1938 H.A. Arntz, industrieel & H.H.J. Arntz, koopman.

Op 27 april 1857 werd door Terwindt en Arntz een vennootschap opgericht ten behoeve van een steenbakkerij in Erlecom en een handel in stenen. In 1899 werd deze vennootschap omgezet in de N.V. Steenfabrieken v/h Terwindt en Arntz, Nijmegen. Door aankoop van en deelname in verschillende vestigingen groeide de onderneming uit tot een bloeiend baksteenbedrijf in Gelderland en Duitsland.

Van 1913 tot 1977 diende de voormalige burgemeesterswoning van P.C. Bijleveld Nassausingel 2 als hoofdkantoor van baksteenproducent Terwindt en Arntz. Daarna bleef het statige pand zijn kantoorbestemming houden en zit er sinds 2010 een uitzendbureau.

1963 G.M.T. van Erp, verpleger & W.E. Peters, winkelbediende.
1990 Peter Reijers, Advance Training & Advies.

244 Gebouwd in 1938 door A.C.L. Vermeer, total 562m2, kantoorruimte en wonen.
1948 J.Th.M. Bak, dokters assistente & A. Gademan & A.C.L. Vermeer, arts.
1963 A.T.M. Meijer, arts.
1990 drs W.L.J. Roovers.

246 1922 M. Janssen, plantsoenarbeider gemeente & W. Janssen & G. Hendriks, plantsoenarbeider gemeente.
1922 R.Th. Lem, steenfabrikant.

248 1922 P. Jacobs, draadtrekker.

Reestraat

250 1932 N.G. Schipperheijn, sigarenzaak Ziekerstraat 142.

252 ??

254 1948 C. Kuipers & F. Verheijen & A.J.M. Mastboom & L.J.M. Mastboom.
1970 Dr. A.J.M. Penders.
2000 P.J.J. van de Weijenberg.

256 Vrijstaande Villa – Gemeentemonument.
Gebouwd door A. Hendriks, aannemer / S.N.H. Bouw.
1922 L.M.E. Snoeck.
1948 Baron A.F.C.M.A. van Lamsweerde, kandidaat notaris.
1955 A. Hemkes, assistente bibliotheek.

Alexander Frederik Clemens Maurits Alphons van Lamsweerde, geboren in Arnhem 5 februari 1894, overleden in Nijmegen 14 april 1978, zoon van baron Alphonsus Maria Josephus Ernestus Antonius van Lamsweerde en Eleonora Christine Herlova de Stiernholm. Alexander trouwde in 1918 met baronesse Henriette Wilhelmina Hermina Maria Dobbeltmann en zij kregen drie kinderen.
Zie tevens de geschiedenis bij de Dobbeltmannweg.

Van Lamsweerde is een
geslacht waarvan leden
sinds 1814 tot de

Nederlandse adel behoren.

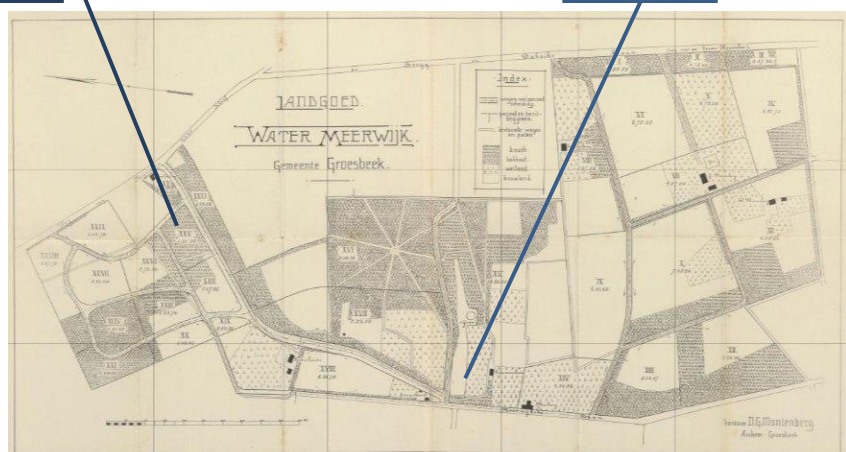
De stamreeks begint met Johan van Lamsweerde die in 1545 secretaris van de bisschop en het Domkapittel van Utrecht was. Bij Souverein Besluit van 28 augustus 1814 werd Gerardus Wilhelmus Josephus van Lamsweerde (1758-1837) benoemd in de Ridderchap van Gelderland, in 1817 volgde voor hem (en zijn nageslacht) de erkenning van de titel van baron(es).

Het landgoed Water-Meerwijk in Berg en Dal was in bezit van de familie Lamsweerde tot voor zover bekend de veiling in augustus 1916. Houtverkoop vond plaats op Westermeerwijk, zoals advertentie in De Gelderlander van o.a. 10 december 1902.

Westermeerwijk

Uilenput

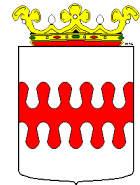

Westermeerwijk en Watermeerwijk.

Rond het jaar 1000 woonden in een kasteel op het huidige landgoed Watermeerwijk in Berg en Dal edelen en zij hadden het wapenbeeld van het huidige Berg en Dal.

2015 Het nieuwe wapen van Berg en Dal na de fusiegemeente Millingen, Berg en Dal en Groesbeek met alle kenmerken van de families Wassenberg (Roos) en Van Gelre (Leeuw).

De Heren van Groesbeek.

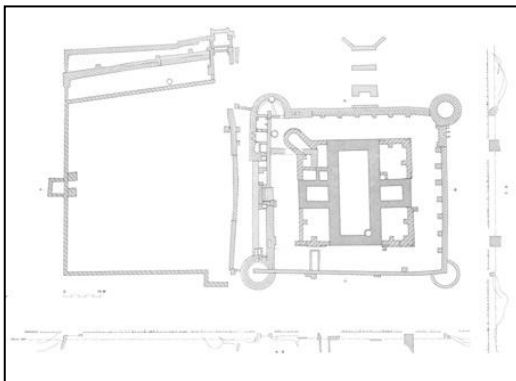
In 1258 duikt in de archieven een zekere Johannes van Gronesbeke op. Aangenomen wordt dat hij de eerste of een van de eerste Heren van Groesbeek is. Nog steeds is onduidelijk of die Heren in de 13e eeuw in het dorp Groesbeek of in de motteburcht Watermeerwijk te Berg en Dal woonden. Geschiedschrijver Van Berchen gaat in de 15e eeuw uit van de locatie Watermeerwijk.

Ook Gorissen gaat van die locatie uit. Volgens hem hebben de Heren van Groesbeek die motteburcht in de 13e eeuw verlaten, aangezien ze zich toen vernoemden naar de plaatsnaam Groesbeek. Verondersteld wordt dat zij toen gingen wonen in een versterking achter de voormalige rijkshof in het dorp Groesbeek. B. Thissen gaat uit van een andere volgorde, namelijk: de eerste woonplek was in Groesbeek, om in de 13e eeuw naar de Watermeerwijk te verkassen om vervolgens in het midden van de 14e eeuw het kasteel Heumen te betrekken. Het in 1980 opgegraven kasteel ziet hij niet als hoofdburcht van de Heren van Groesbeek.

P.A.C Schut gaat er tenslotte vanuit dat de versterking Watermeerwijk ook aan een andere dienstman kan hebben toebehoord en laat de latere Heren van Groesbeek altijd op de locatie in het centrum van Groesbeek wonen. De vondst van een stenen huis uit de 10e/12e eeuw en het voorkomen van een versterking uit de 13e tot de 15e eeuw wijst zijns inziens daarop. Hoe het precies is geweest met die bewoning blijft speculeren en zal zonder sluitend archeologisch en ander bronnenonderzoek voorlopig onduidelijk blijven.

Het in 1980 opgegraven kasteel Heumen.

Dit door de Heemkundekring Groesbeek opgegraven kasteel had een frontbreedte van ongeveer 35 meter met op alle hoeken ronde torens. Op grond van onder meer het formaat kloostermoppen werd de bouw van dat kasteel gedateerd tussen 1375 en 1425, doch daarover bestaat verschil van inzicht. De fundering op onder meer mergelblokken wijst eerder op een datering in de tweede helft van de 16e eeuw, zodat er alsdan sprake is geweest van hergebruik van kloostermoppen. Overigens een

niet ongebruikelijk fenomeen in die tijden. De locatie ligt direct langs de A73 aan de oostzijde, nu een verhoogd grasveld.

Bron: Het Rijk van Nijmegen, A.G. Schutte 1982.

Groesbeek, Heumen, Malden en Beek zijn zelfs drie eeuwen lang, van rond 1348 tot omstreeks 1650, onder één geslacht verenigd geweest, namelijk van de heren van Groesbeek. Het zou historisch gezien dus logisch zijn geweest om de huidige gemeente Heumen bij de nieuwe gemeente Berg en Dal te voegen.

Het grootste deel van de tegenwoordige gemeente Groesbeek hoorde in de middeleeuwen niet onder de heer van Groesbeek, maar het was een domeinbos - het Nederrijkswald - van de graven en hertogen van Gelre.

Zie hiervoor de geschiedenis van de Hertogen van Gelre en Hoenselaars: www.genealogie-rene-martens.nl

Gerrit Nas (of Nass), geboren circa 1686, zoon van JAN (Nass) NAS. Gehuwd voor de kerk op 18 december 1710 in Beek, getuigen: Jan en Frerik Nass en Aeltjen Gerritsen met HELENA PETERS, geboren circa 1691 te Watermeerwijk. Uit dit huwelijk: PETER (Nass) NAS, gedoopt op 23 juli 1715 in Beek, getuigen: Willem van Buerik en Dersken de Wit.

De Nijmeegse (éénjaar)burgemeester **Cornelis Beeckman**, tussen 1654 en 1666, was de stichter van landgoed Watermeerwijk nabij Berg en Dal. Hij bemachtigde er in 1648 circa 42 hectare land en bracht het in cultuur. Beeckmans erfgenamen verkochten Watermeerwijk in 1681 aan **Frederik van Heuckelom**, secretaris van de Nijmeegse magistraat. Hij verfraaide het goed rond 1730 met een sterrenbos en beukenlanen. Een deel van Watermeerwijk werd omstreeks 1690 afgesplitst en werd Uilenput. Daar legde de Nijmeegse procureur **Arnold de Mist** in dezelfde periode een sterrenbos met beukenlanen aan.

Het sterrenbos van Uilenput vervaagde in de loop der jaren: van de acht lanen resteren er nu nog twee. De negen lanen van Watermeerwijk bleven in aanleg intact tot op de dag van vandaag. De huidige beukenbeplanting is echter niet oorspronkelijk. Op de hoek van de Zevenheuvelenweg was in de jaren 1950-1980 de camping De Uilenput gevestigd van Mina van Schaik.

In 1852 had de Beekse notaris **Cornelis van de Goes** het landgoed Watermeerwijk gekocht en was daar in de jaren 1860 in het landhuis bij de vijver gaan wonen. Toen hij in 1872 benoemd werd tot burgemeester van Ubbergen wilde hij graag in zijn mooie Watermeerwijk blijven wonen, maar dat mocht niet omdat het landgoed binnen de gemeente Groesbeek lag. In 1873 richtten de grondeigenaren en boeren van de Meerwijk een verzoek aan de minister van Binnenlandse Zaken om hun gehucht bij de gemeente Ubbergen te voegen. Maar hun voorstel, dat duidelijk uit de koker van Van der Goes kwam, maakte geen schijn van kans.

Watermeerwijk is anno 2015 nog steeds in particuliere handen, voor zover bekend **John Deuss**, en is niet toegankelijk voor publiek, hetzelfde geldt overigens voor de Uilenput. De lanen van het sterrenbos zijn van buitenaf wel te zien. Het middelpunt van het bos ligt op een heuveltop, waarop een eenvoudig bankje staat.

11 augustus 2014. De korte maar hevige storm van zondagavond blijkt in de regio in ieder geval één spectaculair incident opgeleverd te hebben. In Berg en Dal viel een boom om, dwars door het dak van een leegstaande boerderij. Het ging om een beuk van ongeveer 25 meter hoog. Het incident gebeurde op de Postweg, vlakbij de kruising met de Meerwijkselaan. De boom deelde het vervallen pand dwars doormidden. De oude boerderij staat op het afgesloten landgoed Watermeerwijk. Hoogwerkers en boomonderhoudsbedrijf Busser uit Nijmegen heeft het gevaarte opgeruimd.

Wester-Meerwijk

Foto anno 1920 van het landhuis van de familie Van Lamsweerde in Westermeerwijk, nu in bezit van John Deuss met het naastgelegen computercentrum destijds in gebruik o.a. voor zijn First Curaçao International Bank, opgeheven na zijn in 2012 afgekochte geschil met het OM en de Belastingdienst.

Franciscus Carolus Josephus Antonius Maria baron van Lamsweerde, geboren op 7 april 1882 in Boxtel en overleden op 14 januari 1960 in Berg en Dal, huis Westermeerwijk, hij was toen 77 jaar oud. Hij is getrouwd met Mathilde Henriette Louisa Maria van Rijckevorsel van Kessel op 31 mei 1910 te Ubbergen, hij was toen 28 jaar oud.

Het landgoed Wester Meerwijk behoorde vanaf de middeleeuwen tot het Nederrijkswald, de achtertuin van de graven en hertogen van Gelre. Hier lieten zij hout kappen en beoefenden zij hun favoriete bezigheid, de jacht.

Rentmeester en latere burgemeester van Nijmegen Van Well liet toen een grenswal aanleggen rond zijn hoeve Westermeerwijk. Jan Engelbart Sanders van Well, geboren Nijmegen, juli 1739 en aldaar gestorven 6 april 1814, was een Nederlands burgemeester en lid van Tweede Nationale Vergadering, de Constituerende Vergadering en het Vertegenwoordigend Lichaam ten tijde van de Bataafse Republiek. Sanders van Well was werkzaam als procureur en notaris in Nijmegen. Daar werd hij ook schepen en gedeputeerde van het Rijk van Nijmegen. Vanaf 15 november 1794 was hij één van de vijf burgemeesters van Nijmegen en vanaf 1795 ambtman en richter van het Rijk van Nijmegen. Hij was van 5 september 1797 tot 22 januari 1798 lid van de Tweede Nationale Vergadering voor het

district Doesburg en van 7 februari 1798 tot 4 mei 1798 lid van de Constituerende Vergadering. Aansluitend was hij lid tweede kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam tot 12 juni 1798. Sanders van Well behoorde tot de unitariërs. Van 20 januari 1808 tot 1809 was hij wederom burgemeester in Nijmegen waarna hij weer als notaris werkzaam was. Tevens was hij rentmeester op verschillende kerkelijke domeinen.

Van Lamsweerde en meisjespensionaat Notre Dame des Anges te Ubbergen.

Van de familie van Lamsweerde hebben vier generaties op de Notre Dame gezeten.

De zoon van Ticky (Niny van Lamsweerde) in 1914

Drie generaties Notre Dame. Roos Benning (1958-1963), Niny van Lamsweerde (1914-1936) en Marringje (1997-2003)

Victoire was het eerste Nederlandse meisje in 1903. Haar nichtje Niny van Lamweerde van 1924 tot 1936, Roos Benning van 1958 tot 1963 op de MMS en Jef & Marringje van Lamsweerde van 1997 tot 2003 op de latere HAVO.

Barones Victoire Maria Frederica Francisca Ignatia van Lamsweerde geboren op 8 januari 1884 in Boxtel en overleden op 20 januari 1944 in Maastricht, zij werd 60 jaar oud. Vader Franciscus Gerhardus Adolphus Reinerus van Lamsweerde (1839-1891) en moeder Maria Eugenia Antonia Obviera Victoria Hacfort Tot Ter Horst (1854-1939).

Op een vredige maandagochtend in september 1924 zet vader Fransiscus van Lamsweerde zijn zesjarige tweeling Niny en Ticky achterin de Calèche, stapt zelf op de bok en rijdt van zijn villa Wester-Meerwijk naar Notre Dam des Anges in Ubbergen.

Op zaterdag na school haalt hij de meisjes weer op. Niny herinnert zich driekwart eeuw later dat ze in de studiezaal moesten wachten. Toen vader er was stormenden zij naar buiten, maar de zuster die toezicht hield en op een verhoging zat, riep ze terug. Eerst moesten we voor haar een revérence, een buiging, maken. De tweeling zouden hier twaalf jaar blijven, eerst op de lagere school, daarna op de MMS. Niny vond het geweldig op de lagere school met kleine klasjes. Later volgde haar dochter Roos Benning in 1958 en zij volgde weer met haar zoon Jef en dochter Marringje en maakte zo de vier generaties vol.

Rob schreef een leuk boek over het unieke karakter van de Notre Dame. Ook mijn dochters Janneke en Jasmijn Martens hebben hier een fijne en leerzame tijd gehad, waardoor zij beide aansluitend konden doorstuderen. Janneke 1997-1999 eerst als leerling, was in 2002 daar vanuit de HAN opleiding docente Engels. Jasmijn van 1999 tot 2001.

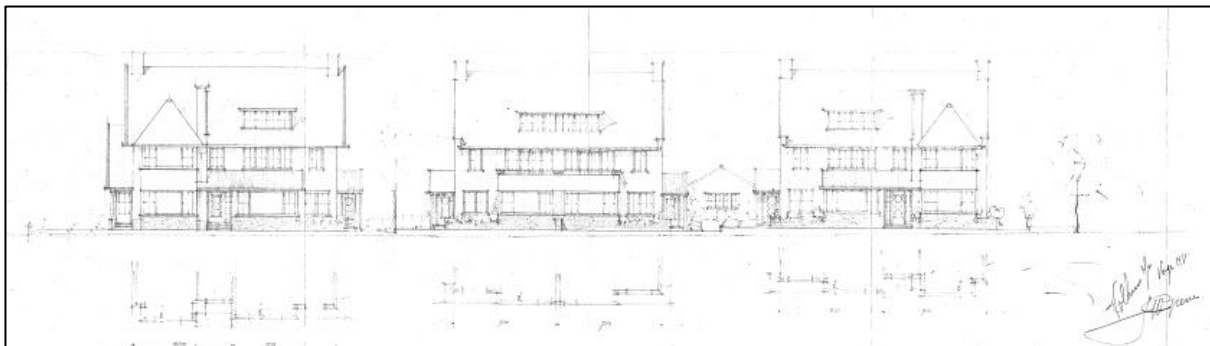
Bron: Rob Wolf 2002 – Tout droit Notre Dame des Anges.

De docenten van havo Notre Dame des Anges, 2002

256a Is de in de achtertuin gebouwde woning.
1963 B.C. Willems, garagehouder.

258 Te bouwen 1937 vier dubbele woonhuizen door NV Bouwmaatschappij Vogé te Utrecht.

Deze woningen
zijn
niet gebouwd of
afgebroken.

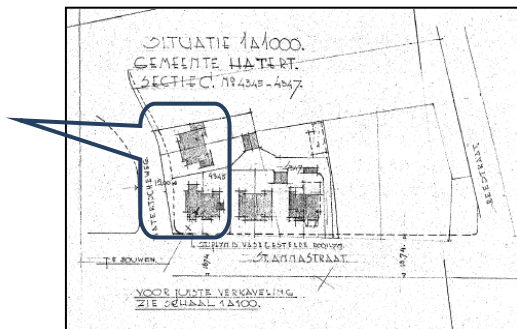

Foto 1960 Hoek Hatertseweg en St. Annastraat.

Naast de Annamolen was toen nog de benzinepomp en autowerkplaats te vinden. Van verdere bebouwing was geen sprake.

- 258 1922 F.A.M. Schretlen, commissionair in effecten.
1936 mr. L.J.M. Mastboom, kanton rechter.
1940 H. Vervoort & G.J. Sluijtmán.
1955 W.M. Roncken.

1963 H.H.M. Hacfoort, masseuse & T.A.F. Hacfoort, vroedvrouw.
2000 C.W.Th. Schmidt.
- 260 1938 R.Th. Lem, steenfabrikant & mr. P.D.M. Lem, advocaat & P.J.C. Lem.
1955 J.M. Venbrux.
2000 Hans van Buul.
- 262 1940 A.N. Hanagraaf, koopman.
1948 W.M.Th. Litjes.
- 264 1959 G. Dekkers, leraar.
1963 F.C.M. Dekkers, automonteur & G.F.D. Dekkers, onderwijzeres.
2000 M.T.I. van Hezewijk.

212 **later No 270 Huize Driewegen**

Theo F. Boerlage
1872 Watse Hamstra
1875 Popko ter Spill
1878 Theodorus Franciscus Boerlage
1918 Adolf Dirk Coenraad (Dolf) van der Voort van Zijp
1919 Arnold Hartog
1944 Veldmaarschalk Bernard Montgomery (Monty) als onderdeel van de bevrijding Market Garden.
1970 Sloop.

1872 Watse Hamstra

De oudste vermelding van Huize Driewegen in St. Anna staat in de Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant van 15 augustus 1872. Watse Hamstra, geboren. Leeuwarden 3 juli 1804, koopman, agent der Europeesche Levensverzekering-Maatschappij voor Nijmegen 1862, overleden te Hontenisse 12 maart 1889, zoon van Jan Tobias en Anna Gijsbertha Snethlage, trouwde in 's-Gravenhage 8 augustus 1832 met Henriëtte Gijsbertha van Woudenberg, geboren in Kampen omstreeks 1812, overleden te Hontenisse 23 februari 1875, dr. van Hubertus en Debora Catharina Schutstal.

De familie Hamstra heeft slechts korte tijd in Huize Driewegen gewoond.

Uit dit huwelijk:

1. **Jan Tobias Hamstra**, geboren in Leeuwarden 18 november 1835, kandidaat-notaris, overleden in Veenhuizen (Norg) 19 juni 1891.
Met kandidaat-notaris Jan Tobias zou het slecht aflopen. Hij werd later veroordeeld voor valsheid in geschrifte, landloperij en bedreiging en stierf in Veenhuizen.
2. **Hubertus van Woudenberg Hamstra**, geboren in Leeuwarden 7 september 1837, predikant, overleden in Zutphen 1 september 1926, begraven in Oijen 4 september 1926, trouwde in Arnhem 18 december 1862 met Anna Aalberstine Wenting, geboren in Arnhem 28 oktober 1840, overleden in Oijen en Teeffelen 3 juni 1917, dochter van van Gerhardus Hendricus en Imke Buddingh Kroese.
3. **Anna Gijsberta Hamstra**, geboren in Leeuwarden 10 februari 1839, overleden in Ginneken en Bavel 18 november 1925, trouwde in Nijmegen 20 september 1870 met Gerhardus Leendert Krol, geboren Lith 20 november 1834, predikant, overleden in Ginneken 1 juli 1924, zoon van Leendert en Helena Gerdina van Hoften.

Watze Hamstra en zijn zoon Jan Tobias Hamstra woonden volgens het Adresboek 1868 nog in wijk E (Hees) op huisnummer 51. Ik sluit niet uit dat vader en zoon Huize Driewegen hebben laten (her)bouwen na de grote brand van 1868.

Op 16 juli 1868, 's avonds omstreeks 9 uur, brak onder deze gemeente te St. Anna, in het huis toebehorende aan de heer A. van Pelt, verdeeld in drie woningen, brand uit, die weldra wegens het gemis aan water en de langdurige vreselijke droogte zo erg toenam, dat die behuizing spoedig geheel was in de as gelegd. Door spoedig aangebrachte hulp van ingezetenen van de buitenwijken van Nijmegen, als van enige manschappen van het garnizoen, mocht het gelukken de in de nabijheid gelegen huizen te behouden.

Rob Essers: Mijn veronderstelling dat Hamstra c.s. Huize Driewegen hebben laten (her)bouwen na de grote brand van 1868, blijkt niet juist te zijn. In de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* van 22 augustus 1869 stond een advertentie.

Of met "Driewegen" de naam van het huis of van de locatie wordt bedoeld, is onduidelijk. Mevrouw van Reigersberg Versluijs is volgens het bevolkingsregister 1860-1870 op 13 mei 1869 met haar echtgenoot in St. Anna komen wonen. Hun eerste kind was een maand eerder in Delft overleden.

1875 Popko ter Spill

Na de familie Hamstra woonde Popko ter Spill met zijn echtgenote in Huize Driewegen bij Nijmegen, maar hun huwelijk was van korte duur. In 1876 overleed zijn echtgenote.

* * * Na eene hoogst gelukkige echtvereeniging van ruim 3 jaren, overleed heden mijne innig geliefde echtgenootte Vrouwe MEINARDINA ADRIANA DE MAREES VAN SWINDEREN, mij nalatende een kindje, te jong om ons beider groot verlies te kunnen beseffen.
P. TER SPILL.
Huize Driewegen bij Nijmegen,
1 October 1876.
Op uitdrukkelijk verlangen der overledene zullen de wterlijke teekenen van rouw slechts door mij worden aangenomen.

Foto 1965.

Popko ter Spill, geboren Groningen 26 maart 1844, overleden in 's-Gravenhage 29 maart 1917, zoon van Jan Huigoos en Aurelia Gruno, trouwde in Groningen 21 april 1873 met Meinardina Adriana de Marees van Swinderen, geboren Groningen 12 januari 1841, overleden in Hatert, Nijmegen 1 oktober 1876, dochter van Wicher Meijnart, jonkheer, en Johanna Margaretha van Swinderen.

Marees van Swinderen

Van Swinderen (ook: Gerlacius van Swinderen en: De Marees van Swinderen) is een geslacht waarvan leden sinds 1817 tot de Nederlandse adel behoren. De stamreeks begint met Johan van Swinderen die omstreeks 1554 werd geboren, vermoedelijk tingietier en koperslager was, in 1598 burger van Zutphen werd en daar in 1619 overleed. Bij Koninklijk Besluit van 27 december 1817 werden twee leden van het geslacht verheven in de Nederlandse adel.

Uit dit huwelijk:

1. **Johan Hugo Wicher Quirijn ter Spill**, geboren in Nijmegen 7 februari 1874, overleden in 's-Gravenhage 21 februari 1946, trouwde met Adriana Sophia Ketjen, geboren Nijmegen 5 januari 1875, overleden in 's-Gravenhage 31 augustus 1943, dochter van François Willem en Adriana Henriette Jeanneton de Pesters, jonkvrouwe.

Mr. dr. Johan Hugo Wicher Quirijn ter Spill was in de periode 1913-1918 lid van de Tweede Kamer - Vrij-Liberalen.

In 1877 werd de inboedel van Huize Driewegen te St. Anna verkocht. In de Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant van 11 maart 1877 stond deze advertentie.

VERKOOPING
VAN EEN
AANZIENLIJKE INBOEDEL.
De Notaris W. C. BSHLINGK te Nijmegen, zal op Dingsdag den 27. Maart 1877 en volgenden dag, aan te vangen 's voormiddags om 10 uur, op den Huize Driewegen te Sint-Anna, 15 minuten van Nijmegen, wegens sterfgeval **verkoopen**:
Een belangrijk gedeelte van eenen aanzienlijken Inboedel, bestaande uit een groen Zijden SALON-AMEUBLEMENT, ANTIKE MEUBELN, waaronder een uitstekend geconserveerd compleet AMEUBLEMENT, 20 stuks, in gebeeldhouwd Mahoniehout, antieke VUURSCHERMEN met Medaillons in kleuren (Style Watteau), Oude blaauwe, O. I., Japansche en Chinesche PORCELEINEN. fraai Delftsch AARDEWERK, een groot Wedgwood EETSERVIES, Saksisch rijk-gebeelderd KOFFIJ- en THEESERVIES, geëmailleerd KOPER, 6 antiek gedreven Zilveren KANDELAARS en dito THEESERVIES, SCHILDERIEN in olieverf geteekend Gerard Dou, V. Dou, de Wit, Nassenbergh, Frock, Schijndel, Mans, Dona, Smit enz., Smyrna-Deventer en andere TAPIJTEN, diverse Mahoniehouten en andere MEUBELN, KAGCHELS, KOOKFORNUIS, KOPERWERK enz., voorts een sterken finken HIT met TENTWAGEN en TUIGEN, STAL- en TUINGEREEDSCHAPPEN.
Te bezichtigen Zaterdag 24 en Maandag 26 Maart van 10—4 uur, 's Zondags op een bewijs van toegang door genoemden Notaris af te geven.
De antiquiteiten, porceleinen, schilderijen en de Zilveren werken zullen worden verkocht op Dingsdag 27 Maart, 's namiddags 2 uur.
NB Bij deze verkooping mag hoegenaamd niets worden bijgebracht.

1878 Theodorus Franciscus Boerlage

Daarna werd De Driewegen betrokken door het echtpaar Boerlage-Soukias met hun kinderen. Het gezin had zich vanuit Nederlands-Indië in of omstreeks 1875 in Hees gevestigd waar zwager Hendrikus Johannes Oetgens van Waveren Pancras Clifford (ca 1835-1895) woonde.

Deze fotokaart op 30 december 1901 stuurde aan zijn vriend Anthony Nolet, Graafsche Straat 98.

Het pand stond op de hoek van de St. Annastraat en de Hatertseweg. Oorspronkelijke adres: Hatert, St Anna 212 (Adresboek Nijmegen 1892), sedert 12 november 1904, toen de St Annastraat en de St Annalaan samen St. Annastraat gingen heten, nr 270 (de nummers van de oorspronkelijke St Annastraat werden bij die van de oorspronkelijke St Annalaan opgeteld (58 + 212).

Het oorspronkelijke pand, zoals afgebeeld op de foto, is in 1919 verbouwd en in de jaren zeventig van de vorige eeuw bij een reconstructie van de driesprong St Annastraat - Hatertseweg aan de sloophamer ten offer gevallen.

De oplossing van dit zoekplaatje bood mij een archiefstuk op het Regionaal Archief Nijmegen (Coll. Bouwverg. Secr. Arch. 413), dat o.a. een aantal bestektekeningen i.v.m. de verbouwing bevat, waarop zowel de oude als de nieuwe situatie staan afgebeeld. De verbouwing vond plaats onder leiding van de bekende Nijmeegse architect Oscar Leeuw.

Theodorus Franciscus Boerlage, geboren in Japara, Midden-Java 10 juli 1838, overleden in Hatert, Nijmegen 3 mei 1908, begraven in Nijmegen, zoon van Theodorus Franciscus en Charlotta Eleonora Heim, trouwde met Jaspara, Soembring 13 mei 1862 Martha Carolina Catharina Wilhelmina Soekias, geboren Soembring 17 sept. 1843, overleden in Hatert, Nijmegen 27 oktober 1916, begraven Nijmegen, dochter van Markar, heer van Soembring bij Japara, en Wilhelmina Cramer.

Uit dit huwelijk:

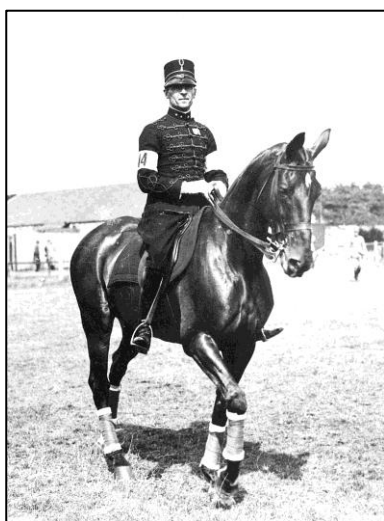
1. Martha Wilhelmina Theodora Boerlage, geboren Soembring 27 maart 1863, overleden in Breda 6 januari 1904, trouwde in Nijmegen 13 mei 1885 met Hendrik Croockewit, geboren Priaman 23 april 1862, luitenant der infanterie, zoon van Jan Hendrik Hendrikzoon en Jenneke Albers.
2. Charlotta Eleonora Boerlage, geboren in Soembring 14 mei 1864, overleden in Utrecht 20 november 1934, trouwde in Nijmegen 26 januari 1889 met André Johan van Os, geboren in Salatiga 3 mei 1862, overleden in Djebmer 1904, zoon van Willem en Theodora Francisca Eleonora Boerlage.
3. Anna Francina Helena Boerlage, geboren in Soembring 5 juni 1865, overleden Nijmegen 11 november 1944.

4. Theodorus Franciscus Markar Boerlage, geboren in Samarang 8 juli 1867, muzikleraar, overleden in Hatert, Nijmegen 18 oktober 1908, begraven in Nijmegen.
5. François Theodore Boerlage, geboren in Pattie omstreeks 1868, overleden in Samarang 22 juni 1872.
6. Martha Maria Gerarda Boerlage, geboren 23 jan. 1870, overleden in Oudenrijn 13 augustus 1938, begraven in Nijmegen.
7. Johan François Gérard Boerlage, geboren in Djombang 1 maart 1872, scheikundige, overleden in Driebergen-Rijsenburg 27 juli 1941, trouwde in Nijmegen 9 december 1896 met Charlotta Cornelia Reijers, geboren in Breda 17 december 1873, dochter van Jan Peter Lidijs en Charlotte Anna Francisca Thürkow.

Uit een advertentie van 5 maart 1880 blijkt dat mw. Boerlage inmiddels naar St. Anna was verhuisd.

In het *Adresboek 1892* staat: Boerlage Th F, zonder beroep, Hatert St Anna 212. Het betreft hier een wijkgebonden huisnummer. De panden in St. Anna liggen tussen Hatert hatertsche straat 154 en Hatert Heijendaal 231.

1918 Adolf Dirk Coenraad (Dolf) van der Voort van Zijp

Na de dood van mw. Boerlage-Soukias werd De Driewegen van 1 mei 1918 tot 24 mei 1919 bewoond door Adolf Dirk Coenraad (Dolf) van der Voort van Zijp (Klambir Lima 1 september 1892 – Monaco 8 maart 1978), Nederlands ruiter en meervoudig olympisch kampioen (Parijs 1924, Amsterdam 1928) en zijn eerste echtgenote Helena Wieseman. Daarna begon de verbouwing waarvoor op 29 april 1919 aan A. Hartog vergunning werd verleend.

Hij deed twee maal mee aan de Olympische Spelen op de military (destijds Championnat Équestre genoemd). Op de Olympische Zomerspelen 1924 in Parijs won hij met zijn paard Silver Piece tweemaal goud. De individuele wedstrijd won hij met 1976 punten en ook met de Nederlandse ploeg werd hij Olympisch kampioen. Het toernooi in Parijs was trouwens een georganiseerde chaos: aanvankelijk werd Van der Voort van Zijp in de uitslag van de dressuur als 27e vermeld. Na protest bleek hij met een andere deelnemer verwisseld te zijn en 2e te zijn geworden op dit onderdeel.

Vier jaar later, tijdens de Spelen in Amsterdam, won hij opnieuw goud met de landenploeg. In de individuele wedstrijd werd hij vierde. Het goud ging naar landgenoot Charles Pahud de Mortanges.

Van der Voort van Zijp was net als al zijn teamgenoten beroepsmilitair. Tijdens zijn eerste Spelen was hij luitenant bij het Tweede Regiment Huzaren. Uiteindelijk zou hij het brengen tot Inspecteur der Cavalerie. In mei 1940 vocht hij op de Grebbeberg. Tijdens de rest van de Tweede Wereldoorlog was hij krijgsgevangene.

1919 Arnold Hartog

Eén van de hoofdrolspelers uit de bebouwgeschiedenis van De Driewegen is tot nu onderbelicht gebleven. Op 29 april 1919 werd aan A. Hartog, Stationsweg 7 in Nijmegen vergunning verleend voor het vernieuwen, uitbreiden en veranderen van het gebouw aan de St. Annastraat 270 en Hatertscheweg 1. Architect was Oscar Leeuw (1866-1944).

Arnold Hartog, geboren in Oss 30 oktober 1880, fabrikant, directeur Unilever, overleden in Hillsborough, Californië 8 februari 1966, zoon van Hartog en Marjanna van den Bergh, trouwde in Eindhoven 1 februari 1910 Sara Rebecca (Selma) Elias, geboren in Eindhoven 14 december 1890, overleden in Californië 1977, dr. van Philip en Flora Rozalie Spier.

Zie tevens mijn dossier over de familie Anton Jurgens, oprichter/directeur, Unilever landgoed Heyendaal en heerlijkheid Hernen.

Uit dit huwelijk:

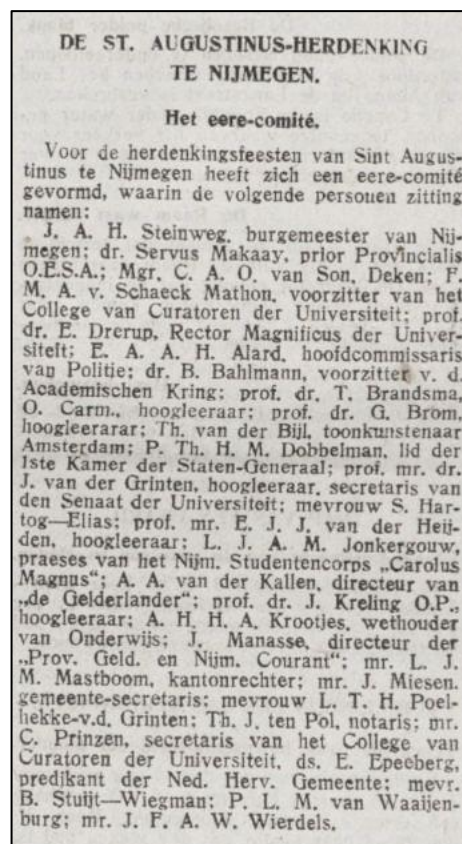
1. **Joseph Philip Hartog**, geboren in Nijmegen 4 februari 1911, overleden in Californië 1996, trouwde in Wassenaar 1940 met **Carola Charlotte Juliana Stern**, geboren 22 mei 1913, overleden in Hillsborough, Californië 18 september 1957.
2. **Floris Philip Hartog**, geboren Nijmegen 31 oktober 1912, literary agent, overleden in Atherton, Californië 4 juli 1991, trouwde in (1e) 's-Gravenhage 16 november 1937 met **Hannie Sanders**; trouwde (2e) met **Elisabeth Henriette Marianne Rosen Jacobson**, geboren Rotterdam 1 april 1909, overleden in San Mateo, Californië 16 maart 2003, dochter van mr. Jacob Eduard en Judith Ferares.
3. **Hendrik Marinus (Henk) Hartog**, geboren Nijmegen 18 november 1915, illustrator, overleden in Midden-Europa 30 april 1943.

Arnold Hartog was een van de 14 kinderen van Harold Hartog (1847-1926), oprichter UNOX Exportslachterijen te Oss, directeur H. Hartogs Fabrieken, die in 1906 met zijn gezin naar Nijmegen verhuisde. Vader Hartog was een halfbroer van Arnoldus (Nol) van Zwanenberg (1856-1941), medeoprichter Exportslachterijen te Oss (Unox), lid gemeenteraad Nijmegen (1912-1919). Moeder Marjanna van den Bergh (1851-1922) was een zuster van Jacob Daniël van den Bergh (1846-1921), die zijn wattenfabriek ontwikkelde tot tapijtweverij Bergoss.

De keuze voor de architect Oscar Leeuw (1866-1944) is niet toevallig. Hij had eerder de nieuwe synagoge in Nijmegen ontworpen en in Oss fabrieken en kantoren voor Hartog en Van den Bergh, beiden bestuurslid van de Israelische Gemeente van Nijmegen. Eerste steen voor synagoge in de Gerard Noodtstraat werd op 24 juli 1912 gelegd door mw. Hartog-van den Bergh (Nieuw Israëlitisch weekblad, 26 juli 1912), de moeder van Arnold.

In 1919 ging ook de opdracht van Jacob Hartog (1875-1967), de oudste broer van Arnold, voor de verbouwing van Oranjesingel 2 naar Oscar Leeuw. In 1921 ontwierp hij de aula, beheerderswoning, poort en muur van de Israëlitische begraafplaats aan de Postweg. In de aula is boven de deur in de oostgevel die toegang geeft tot de begraafplaats een marmeren plaquette aangebracht met een tekst in het Hebreeuws en in het Nederlands: "SEPT. 1921/ werd dit gebouw gesticht uit giften en rentelooze/ bijdragen van Leden en/ Pieuse Instellingen/ der Nederl. Isr. Gem. alhier/ BESTUUR/ H. Hartog Voorz./ Jos. Lion v. Voorz./ Ph. Polak Thesaur./ M.S. Polak Secr./ J.D. v.d. Bergh Eerelid/ A.M. Frank. L. Heimans./ F. Knurr. L.J. Prins./ J. Vromen. S. v. Zwanenberg."

Het echtpaar A. Hartog-Elias en hun drie zonen hebben maar een jaar of twaalf in de villa De Driewegen gewoond. Het enige opmerkelijke bericht uit die periode vond ik in De Tijd van 15 november 1930. Mw. S. Hartog-Elias blijkt deel uit te maken van een zeer illustere eere-comité voor de ST. AUGUSTINUS-HERDENKING.

De villa Driewegen met koetshuis, stalling, koetsiers-woning, tuin en moestuin was bij de verkoop in 1917 nog maar 25.90 are groot (Nieuwe Rotterdamsche Courant, 3 april 1917). Bij de verkoop van De VILLA DRIEWEGEN met garage, tuinmanswoning en tuin, tezamen groot 47.67are (De Gelderlander, 18 juni 1932) vijftien jaar later blijkt het oppervlak aanzienlijk toegenomen te zijn.

Eene tweede Meid
wordt tegen November gevraagd door Mevrouw van Reigersberg Versluis, te St. Anna, (Driewegen).
Goed strijken, naaijen en met de wasch omgaan zijn vereischten.
NB. Zonder goede getuigen behoeft men zich niet aan te melden.

De Gelderlander van 16 april 1932 meldde het vertrek uit Nijmegen van A. den Hartog en gezin, Directeur van eene. N. V., St. Annastraat 270 naar Wassenaar, Park O. Wassenaar. Uit het adres blijkt dat het om de familie A. Hartog-Elias gaat. Arnold Hartog vluchtte in 1940 naar de Verenigde Staten. Zijn echtgenote en twee zonen die de Tweede Wereldoorlog hadden overleefd, vestigden zich in 1946 in Californië. Zijn jongste zoon stierf in 1943 ergens in Midden-Europa.

Fay Hartog Levin (Frederique Ingrid Hartog), de voormalig Amerikaanse ambassadeur in Nederland (2009-2011), is een kleindochter van Isaac Hartog (1877-1945), directeur Unox, lid Raad van Bestuur Unilever. Deze broer van Arnold woonde tot 1929 in Nijmegen.

Harold Samuel Arnold Hartog (1910-2007), voorzitter Unilever, naar wie de Harold Hartog School of Government and Policy aan de Universiteit van Tel Aviv is vernoemd, was een zoon van bovengenoemde Jacob Hartog (1875-1967), lid Raad van bestuur Unilever. Ook deze broer van Arnold vertrok in 1929 uit Nijmegen.

Van Martien Nas: In mijn herinnering woonde in de jaren vijftig van de vorige eeuw in Huize De Drie Wegen

dhr. van Benthem, directeur van de Draadfabriek. Een zoon heette Piet Hein. En ook een dochter mogelijk met de naam Irene. Dhr. van Benthem had een chauffeur, dhr. Bongers, en die bewoonde het koetshuis van deze villa. Het koetshuis staat er nog. Dhr. Bongers had een zoon Rene en een dochter Jose? Zelf woonde ik toentertijd o.a. met mijn ouders op de Hatertseweg nr. 7. Dit huis is afgebroken en er is nieuwbouw geplaatst.

Van Rob Essers: In mijn herinnering zat in De Driewegen het Instituut Engels van de Katholieke Universiteit Nijmegen, inclusief instituutsbibliotheek. Mijn

geheugen laat me in de steek. In De Driewegen was het Huisartseninstituut van de Katholieke Universiteit Nijmegen gevestigd. Dat verklaart waarom professor dr. A. Th. L. M. Mertens van Sociale Geneeskunde in dit pand werkte (zie gevelsteen St. Annastraat 288), Het Instituut Engels zat elders op de St. Annastraat (mogelijk op nummer 174).

In 1959 werd Benthem-de Lange, Mevr. J. van, St. Annastraat 270, Nijmegen lid van Numaga. Wanneer de familie Van Benthem verhuisd is, heb ik nog niet kunnen achterhalen. Johannes Petrus Maria van Benthem overleed op 22 februari 1968 in Nijmegen op 68-jarige leeftijd.

Bij www.geheugenvannederland.nl staan drie foto's van Jan van Teeffelen (trefwoord: Huisartseninstituut Kath. Universiteit Nijmegen), vermoedelijk alle drie uit 1970. Bij een van de foto's staat de tekst: Huize De Driewegen, lange tijd in gebruik geweest door het Nijmeegs Huisartseninstituut.

Fred van Breukelen, Vossenlaan > Marterstraat: Ook ik heb goede herinneringen (daterend van eind jaren vijftig, begin jaren zestig) aan het pand van de familie van Benthum. Geboren en opgegroeid in de Vossenlaan, was het speelgebied (rolschaatsen) op het pleintje bij de St. Annamolen. Hoe ouder je werd, hoe verder je je wereld ging ontdekken. Zo ook de tuin tussen het pand en het koetshuis van de fam. Bongers. Aan de straatkant zat een grote poort, maar aan de achterkant van het koetshuis, tegen de achtertuinen van de huizen van de St. Annastraat was een afgebakend stuk moestuin annex boomgaard. Om bij de appels en peren te komen, moest je wel de stenen muur overklimmen, maar dat deerde niet. Het fruit smaakte er des te beter om. Je moest wel uitkijken, dat er niemand aankwam, want de huizen waren nog wel bewoond. Later werd er inderdaad een onderdeel van het Radboud Universiteit in gehuisvest. De familie Bongers woonde er toen ook nog.

In die tijd heb ik samen met een vriend (wijlen Paul van Schaijk) ontdekt, dat er in de tuin ook een schuilkelder met 2 ingangen aanwezig was. Deze lag pal aan de straatkant achter de heg. De ingang was open, waardoor wij een indruk kregen van hoe de mensen er in oorlogstijd mogelijk in geleefd hebben. Ik ben benieuwd of deze schuilkelder speciaal vanwege de oorlog gebouwd is, of dat deze er al eerder was. Naderhand is deze schuilkelder geheel of gedeeltelijk verdwenen, toen de Hatertseweg daar verbreed werd vanwege de nieuwe veranderde aansluiting naar de St. Annastraat. Als baldadige pubers hebben wij indertijd in de schuilkelder geregeld gebivakkeerd en eens de daar aanwezige oude kranten in de "fik" gestoken, waardoor er een enorme rookontwikkeling ontstond. Door de buurtbewoners bleek dit niet onopgemerkt, waardoor wij door de politie op de hielen gezeten werden en uiteindelijk bij het Canisius ziekenhuis in het zijpad naar de Verlengde Groenestraat achter de struiken vandaan gehaald werden. Op het politiebureau konden onze ouders ons tenslotte ophalen. Dat duurde wel een aantal uren, omdat onze ouders vonden, dat wij maar eerst moesten voelen hoe het was om te zijn opgepakt.

Achteraf is het zonde, dat dit monumentale pand is afgebroken. De wegverbreding had gemakkelijk een

Notaris J. KLAASSEN te Nijmegen bericht, dat de villa „DE DRIEWEGEN” te Nijmegen, is ingezet als volgt: Koop 1. De villa met tuin groot 19.62 Are op f 26100 (strikg. f 200). Koop 2. Bouwterrein a. d. St.-Annastraat groot 11.14 Are op f 7800 (strikgeld f 100). Koop 3. Bouwterrein a. d. Hatertscheweg groot 7.04 Are op f 4200 (strikgeld f 100). Koop 4. Bouwterrein en tuin a. d. Hatertscheweg groot 9.87 Are op f 3900 (strikgeld f 100). Koop 5. Massa van koopen 1 en 2 op f 33899 (strikgeld f 33). Koop 6. Massa van koopen 3 en 4 op f 8800. (strikgeld f 200). Koop 7. Massa van koopen 1, 3 en 4 op f 34899 (strikgeld f 33). Koop 8. Massa van koopen 2, 3 en 4 op f 17550 (strikgeld f 250). Koop 9. Generale massa op f 44550 (strikgeld f 250). Toeslag Donderdag 7 Juli 1932 des avonds om acht uur in het verkooplokaal MEURS a. d. Lange Nieuwstraat te Nijmegen. Inlichtingen ten kantore van den notaris St. Canisiusingel 13 en bij het Makelaarskantoor A. C. W. SIEGMUND Sr. Barbarossastraat 86 te Nijmegen. 845 Inmiddels uit de hand te koop.

stuk opgeschoven kunnen worden naar de andere kant van de straat.

Rob Essers: De twijfel van Fred van Breukelen (Noviomagus reactie 12) is niet terecht. De tekeningen van de verbouwing uit 1919 laten er geen twijfel over bestaan dat het om hetzelfde pand gaat. Op de foto uit 1901 is de zijgevel te zien van nummer 214. De familie Boerlage woonde op nummer 212 en de tuinman op nummer 213 aan de kant van de Hatertseweg. Vanaf 1906 maakt de zijgevel deel uit van St. Annastraat 272.

1970 Sloop

St. Annastraat 212 is in of omstreeks 1970 gesloopt. De laatste aanwijzing dat het pand er nog stond, vond ik op een plattegrond uit 1929 waarop ook de woning van de tuinman te zien is, die grensde aan het nog bestaande koetshuis (garage). Na de afbraak van het pand werd het terrein bij de tuin van De Driewegen gevoegd.

De tuinmanswoning is niet gesloopt. Bij de verkoop van het pand in 1932 is sprake van De villa De Driewegen te Nijmegen gelegen aan St. Annastraat en Hatertscheweg met garage, tuinmanswoning en tuin, tezamen groot 47 A. 67 c.A. Zie Gelderlander, 18 juni 1932. De tuinmanswoning en de garage (gemeentelijk monument) werden voor afbraak verkocht en sindsdien in gebruik door de RABObank.

Uit de nadere specificatie in De Gelderlander van 2 juli 1932 blijkt dat er óók een bouwterrein aan de St. Annastraat wordt aangeboden (Koop 2). Dit moet het terrein zijn waarop St. Annastraat 212 heeft gestaan. De heer dhr J.P.M. van Benthem heeft in 1932 waarschijnlijk gekozen voor de

duurste optie (Koop 9).

De Gelderlander berichtte op 10 november 1932:

In dit bericht staat twee maal de verkeerde naam van de villa en de genoemde driehoek bestaat niet. Ook blijkt er geen sprake van bewoning als buitenhuis. De familie Van Benthem-de Lange verhuisde in 1932/1933 van St. Annastraat 6 naar nummer 270.

2015 Integraal Kanker Centrum.

VILLA DRIEWEGEN.

Door bemiddeling van den makelaar, den heer N. S. Verbeek, is de bekende villa Drie Wegen, gelegen aan den driehoek St. Annastraat, Hatertsche weg, Hazenkampsche weg, aan particulieren verkocht, die het goed intact zullen laten en als buitenhuis zullen bewonen.

Het geslacht Versluys ook: Van Reigersberg Versluys is een uit Heinkenszand afkomstig geslacht waarvan leden sinds 1819 tot de Nederlandse adel behoren. De stamreeks begint met Cornelis Versluys die zich vanuit Heinkenszand in Vlissingen vestigde, schipper was in dienst van de VOC en in 1629 overleed. Zijn nazaat mr. Marinus Emanuel Cornelis Versluys (1752-1825) werd bij Koninklijk Besluit van 18 juli 1819 verheven in de Nederlandse adel.

Leden van het geslacht speelden eeuwenlang een rol in het bestuur van de provincie Zeeland, zowel op gemeentelijk als provinciaal bestuur. Daarnaast waren zij als bezitters van heerlijkheden in die provincie daarbij ook in het bestuur betrokken; een aantal is nog steeds in bezit van familieleden. Die heerlijkheden kwamen voornamelijk in bezit door het huwelijk in 1794 van jonkheer mr. Marinus Emanuel Cornelis Versluys (1752-1828) met Maria Petronella van den Brande, vrouwe van Couwerve, Gapinge en Nieuwland (1766-1825), dochter van mr. Johan Pieter van den Brande, Baronet, heer van Couwerve, Krabbendijke, Gapinge, Nieuwland en Poppekerke. Huwelijken werden gesloten met andere bestuursgeslachten uit diezelfde provincie.

Het park van het landgoed De Zwaluwenburg nabij Elburg, dat ruim 200 ha omvat, is nu eigendom van de Stichting het Geldersch Landschap. Het huis, waarbij het landgoed vroeger hoorde, is nog steeds in particuliere handen, nu van de familie Heusdens. Er bestaat een goede samenwerking tussen deze familie en het Geldersch Landschap, waardoor het huis en het landgoed als één geheel op de bezoeker overkomen.

Hugo van Reigersberg Versluijs, jonkheer, geboren Middelburg 4 juni 1836, overleden in 's-Gravenhage 1 juli 1907, zoon van Johan, jonkheer mr., en Suzanna Maria de Haze Bomme, trouwde in Leeuwarden 8

aug. 1867 met Anna Adriana Sophia Wijckerheld Bisdom, geboren in Leeuwarden 3 mei 1843, overleden in 's-Gravenhage 29 april 1904, dr. van Anne Carel en Baukje Cats.

Uit dit huwelijk:

Johanna Cornelia van Reigersberg Versluijs, geboren in Delft 16 juni 1868, overleden aldaar 3 april 1869.

ir. Johannes Cornelis van Reigersberg Versluijs, jonkheer, geboren in Nijmegen 28 mei 1870, overleden in 's-Gravenhage 5 april 1934, trouwde in 's-Hertogenbosch 27 september 1905 met Wallij Augusta Maria van Lanschot, geboren in 's-Hertogenbosch 25 juli 1873, overleden aldaar 23 mei 1945, dochter van mr. Henricus Ferdinandus Maria en Johanna Paulina Walburga Kraemer.

Hugo Adriaan van Reigersberg Versluijs, jonkheer, geboren in Zutphen 21 december 1873, luitenant-kolonel, trouwde in Hoevelaken 12 mei 1906 met Agnes baronesse Schimmelpenninck van der Oije, geboren in 's-Gravenhage 5 oktober 1883, overleden in Velp 28 december 1945, dochter van Jan Elias Nicolaas baron Schimmelpenninck van der Oije en Gratia Labouchere.

Op 22 december 1870 vertrok het echtpaar met hun zoontje naar Ubbergen. Daarna namen het echtpaar Hamstra-Woudenberg en hun zoon Jan Tobias hun intrek in de villa.

Reina Paehlig

Boven Van Reigersberg Versluijs staat op hetzelfde blad in het bevolkingsregister 1860-1870 Reina Carolina Johanna Poelig, wed. Bekker, met haar dochters vermeld. Het betreft hier kennelijk de vorige bewoners. De weduwe wordt genoemd in de Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant van 19 juli 1868: "L.I. Donderdag avond ten ruim half negen brak onder deze gemeente te St. Anna in het huis bewoond door Mevrouw de weduwe Becker een hevige brand uit, welke in korte oogenblikken zich aan de twee belendende huizen, bewoond het eene door den eigenaar der drie panden den Heer van Pelt, het andere door den Heer Marcelis Hartsink, mededeelde."

Het blijkt te gaan om de weduwe Harkema Bekker, geboren Paelig, met vijf dochters die St. Anna na de brand hebben verlaten. Zij was een kleindochter van prof. mr. Carl Christian Levin Paehlig (1752-1814).

Reina Carolina Johanna Paehlig, geboren Groningen 27 januari 1815, † Vught 8 maart 1886, dr. van Johannes Ernestus en Antonia Reina Nieuhoff, trouwde in Groningen 1 december 1843 met Sjouke Harkema Bekker, geboren in Peins en Zweins gemeente Franekeradeel 17 mei 1814, advocaat, burgemeester van Termunten 1848-1854, † Termunten 8 mei 1854, zoon van Bernardus Bekker en Anna Maria Elisabeth Harkema.

Uit dit huwelijk:

1. **Maria Elisabeth Antoinette Harkema Bekker**, geboren in Groningen 30 oktober 1844, overleden in Vught 13 januari 1918, trouwde in Nijmegen 3 mei 1871 met Johan Christoffel Marggraff, geboren in 's-Hertogenbosch 15 juli 1832, zonder beroep, overleden in Luzern - Zwitserland 4 juni 1901, zoon van Lodewijk Willem Jan en Cornelia Johanna van Pelt.
2. **Antonia Reina Harkema Bekker**, geboren Groningen 15 oktober 1845, ingenieur, trouwde in Arnhem 25 april 1872 met Anton Messerschmitt, geboren in Weisenau omstreeks. 1842, zoon van Nikolaus en Anna Maria Josepha Stoppelkamp.
3. **Jeanette Ernestine Harkema Bekker**, geboren in Groningen 21 februari 1847, overleden aldaar 24 juli 1847.
4. **Jeanette Ernestine Harkema Bekker**, geboren in Groningen 18 mei 1848, overleden in Vught 16 juli 1923.
5. **Bernardina Wilhelmina Catharina Harkema Bekker**, geboren in Termunterzijl gemeente Termunten 22 maart 1850, overleden in Vught 16 mei 1915, trouwde in 's-Gravenhage 23 augustus 1877 met mr. Johan Lodewijk Marggraff, geboren in 's-Hertogenbosch 16 januari 1848, advocaat, overleden Vught 1 maart 1911, zoon van Lodewijk Willem Jan en Cornelia Johanna van Pelt.
6. **Anna Wilhelmina Harkema Bekker**, geboren in Termunterzijl gemeente Termunten 19 maart 1852, trouwde in Vught 19 mei 1886 met James Willbe Curtis Brewer, geboren Gloucester (Engeland) 9 september 1851, zoon van John William Cowles en Martha Burcher.

Cornelia Johanna van Pelt (1812-1856) was een zus van Abraham van Pelt (1815-1895) die in 1877 getuige was bij het huwelijk van zijn neef Jan Lodewijk Marggraff met Bernadina Wilhelmina Catharina Harkema Bekker. Jan Lodewijk Marggraff kocht in 1882 het vervallen landgoed Zionsburg in Vught dat in 2003 door brand werd verwoest, waarbij kleinzoon Willem Frederik Ewald Marggraff (1923-2003) om het leven kwam.

Hendrik van Marselis Hartsinck

In het andere pand woonde sinds 10 mei 1867 Hendrik van Marselis Hartsinck met echtgenote en twee zonen. Zoon Rijnbrand Jan en zijn echtgenote Anna Wilhelmina Paehlig verhuisden op 11 april 1868 naar 's-Gravenhage (voor de brand).

Hendrik van Marselis Hartsinck, geboren in Amsterdam 31 december 1790, commissionair, overleden in Brummen 16 mei 1872, zoon van Pieter Cornelis Hartsinck en Maria Petronella van Marselis, trouwde 6 juli 1820 met Catharina Susanna van Marselis Hartsinck, geboren Amsterdam 24 april 1796, overleden in Brummen 10 april 1874, dochter van Jan Hartsinck en Johanna Henrietta van Marselis.

Uit dit huwelijk:

7. **Jean Henri van Marselis Hartsinck**, geboren in Amsterdam 17 april 1821, burgemeester van Boskoop 1871-1875, burgemeester van Ermelo 1875-1877, overleden in Nunspeet 25 december 1877, trouwde 1e Leeuwarden 6 augustus 1846 met Maria Beidina Jongsma, geboren Leeuwarden 3 mei 1820, overleden in Delft 14 mei 1853; trouwde voor de 2e maal 's-Gravenhage 28 januari 1863 met Fenna Vitringa Coulon, geboren omstreeks 1825, overleden in 's-Gravenhage 1902, dochter van Aemilius en Nieske Zeper en weduwe van Henri Jean Meijer.
8. **Renaud Charles van Marselis Hartsinck**, geboren in Amsterdam 24 mei 1828, zonder beroep, overleden in Amsterdam 28 jan. 1896, trouwde in Schoterland 7 mei 1881 met Julia Anna Margaretha Wouters, geboren in Sneek 10 mei 1829, overleden in Oudeschoot 24 mei 1892, dochter van Jan Beerends en Antoinetta Margaretha Brasker.
9. **Rijnbrand Jan van Marselis Hartsinck**, geboren in Amsterdam 24 oktober 1829, geëmployeerde bij de Staats Spoorwegen, overleden in 's-Gravenhage 16 juni 1872, trouwde in Sneek 21 juli 1861 met Anna Wilhelmina Paehlig, geboren Groningen 30 november 1821, overleden in Brummen 28 februari 1906, dochter van Johannes Ernestus en Antonia Reina Nieuhoff.

Echtgenote Anna Wilhelmina Paehlig was een zus van de weduwe Harkema Bekker, geboren Paelig. Rijnbrand Jan was als aangetrouwde oom in 1871 getuige bij het huwelijk van Maria Elisabeth Antoinette Harkema Bekker met Johan Christoffel Marggraaf en in 1872 bij het huwelijk van Antonia Reina Harkema Bekker met Anton Messerschmitt.

190 Garage L.A. Moll.

Ton Derks: Bij mijn weten is na 17 september 1944 de Driewegen als hoofdkwartier in gebruik genomen door Montgomery in de tijd dat wij maandenlang met granaten bestookt werden. Ik woonde toen als jongen tegenover Garage Mol waaronder veel Canadezen gelegerd waren en daardoor en de aanwezigheid van het Canisius Ziekenhuis en De Drie Wegen hadden wij bijna altijd elektriciteit. Bij ons sliepen geregeld 2 Engelse militairen in de slaapkamer van mijn ouders en wij sliepen in de kelder.

1903 Garage L.A. Moll met auto's van het merk Spijker. St. Annastraat 190-196.

Naar mate het aantal automobielen toeneemt komen er overal in het land benzinedepothouders. Maar de benzinekwaliteit is sterk wisselend en de prijzen zijn hoog. Om daar een eind aan te maken zet de A.N.W.B. in de loop van 1902 een netwerk van Bondsbenzinedepothouders op. Het doel was om voor haar leden overal in Nederland goede benzine voor een redelijke prijs beschikbaar te stellen. Waarschijnlijk betrof de ANWB zijn brandstoffen van de Rotterdamse firma Acetylina (wat later SHELL zou worden). Dit bedrijf was gespecialiseerd in Acetyleneegas en in 1902 begonnen met de destillatie van aardolie en aansluitend met de verkoop van motorbrandstoffen onder de merknaam "Autoline".

Bondsverkooppunt in Nijmegen wordt de bekende rijwiel- en automobielhandel fa. L.A.Moll in de Van Welderenstraat / Tweede Walstraat. De lijst van Bondsdepothouders stond toen in de jaarboekjes van de ANWB vermeld zodat automobilisten altijd wisten waar ze hun brandstoffen konden verkrijgen. Voor leden ligt de prijs dan tussen de 13 en 16 cent per liter. Benzinepompen kwamen pas rond 1920 in gebruik. Tot die tijd werd benzine in blikken van 10 liter verhandeld.

Garage Moll is anno 1957 overgegaan naar Garage Van den Bosch & Janssen o.a. Opel dealer.

Oneven nummers

259 Was voorheen No 233.
Hotel Café De Prins.
1922 M.J.. Huiskens, letterkundige.
1940 A.G.Thoonsen, klerk & P. Thoonsen &
G.J.J. Thoonsen, buffetjuffrouw G.L. Thoonsen,
kantoorbediende.

261 1938 P.J.M. Scheepers, hotel eigenaar De Prins
& J.M.C. Haasbeek, modiste.

261a 1951 Vitax Taxi garage.

263 Was voorheen No 237.
1948 N.J.A. van Orsouw, schilder.
1955 P.J.H. Scheepers.

265 Was voorheen No 239.
1932 M.H. Niemeijer.
1966 Presto Garage.
De garage verhuisde in 1971 naar de Van Peltlaan en later naar Brakkestein.

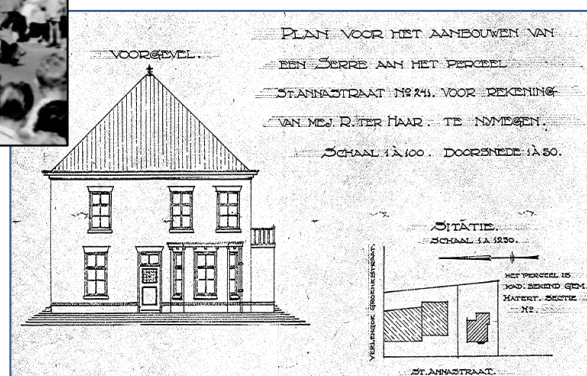

Hotel De Prins, Garage Vitax en de Presto-garage tijdens de Vierdaagse.

Van Boy van Pelt.

De oude heer Rijk van de Pol heeft in de jaren tussen 1931 en 1947 nog als taxichauffeur bij mijn schoonvader Teiny Willems, garage Vitax gewerkt, samen met Ferdy Bodee de latere kelner bij het chinees restaurant CHINA op de Grote Markt.

267 Was voorheen No 241.
267 en 269 bevinden zich beide links van het pand.
1922 M. ter Haar.
1932 B.F. Brans & H.B.A.M. Brans.
1936 J.A. Rutten, lasser & M.J.M. ter Haar & mr. M.H. Niemeijer.
1938 A.J.M. ter Haar.
1948 J.A. van der Horst, magazijnmeester & J. van der Horst & A.G.J. Albers.
1955 W.A. Janssen & L. Verberk & P.C. Reedijk.
1959 C.A.M. Albers, radio en TV technicus.
Het pand is in 1990 afgebroken en vervangen door het kantoorgebouw van Douglas.

269a Is de woning aan de rechterzijde van het pand.

271 Was voorheen No 243, linker woning.
1922 W.J. Wolfsen, agent Rijksverzekeringsbank & assurantiëkantoor &
1936 J. Steen, fabrieksarbeider & W.J. Rijnberg & A. de Munck.
1948 Th.A. Gerritsen & G. Looijsschelder & L.G.A. van Hedel.
1955 C.A.M. Haanen, arts.
1959 W. Looijsschelder.
1963 A.J. Hentzepeter, monteur & A.J.G. Albers, installateur & T.J. Groenendijk.
1987 T.M.M. Hageman.

Aan de gevel in het midden bevindt zich het volgende tableau:
G.F. van Grinten en J.F.E. Borger, 19 januari 1878.

J.F.E. Börger kon ik niet terugvinden, wel een Johannes Frederikus Casparus Börger. Als je de steen goed bekijkt, kun je zien dat er bij de voorletter E. mogelijk een fout gemaakt is. Waarschijnlijk zijn de letters vrij recent opnieuw van zwarte verf voorzien. Daarbij is de niet geheel geslaagde correctie van de E. in een C. over het hoofd gezien.

Casparus Börger was de grootvader der Grinten. Zijn ouders zijn op 12 getrouwd. Volgens de advertentie in januari 1876 woonden zijn toen al in was hun eerste kind dat op 16 januari

dat de eerste steen is gelegd door Frederikus Casparus Börger. woonhuis wel een cadeautje voor de kleinzoon of een verlaat huwelijkscadeau voor zijn dochter Teresia Maria Börger.

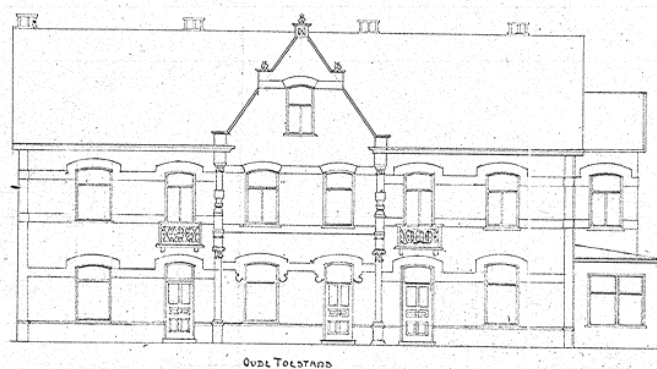
Johannes Frederikus van Gerhard Frederik van januari 1876 in Nijmegen De Gelderlander van 13 St. Anna. Gerhard Frederik 1877 werd geboren. Vooralsnog ga ik ervan uit grootvader Johannes Misschien was het dubbele eerste verjaardag van zijn

Over Gerhard Frederik van der Grinten heb ik verder niets terug kunnen vinden. Zijn vader Martin Cornelius van der Grinten, geboren in Kalkar Duistland op 16 februari 1844, was vrijwel zeker dezelfde als de M.C. van der Grinten van het Magazijn voor herenkleding, Burchtstraat A 4, vanaf 1880: Korte Burchtstraat 4.

Theresia Maria Börger, geboren in Kralingen 09 maart 1854. Bron Rob Essers.

- 273 Was voorheen No 245, rechter woning.
1921 G.D.G.C. Eilerts de Haan.
1922 F.H. Linnenschmidt van Löffelt & F.A.P.M. Linnenschmidt van Löffelt, heilgynaste.
1932 W.J. Hogenhuis & C.W. Kichl. Bureauchef Rijkswaterstaat.
1936 J.G. de Graaf.
1938 C. Huisman, werktuigkundige & L.C.M. Huisman.

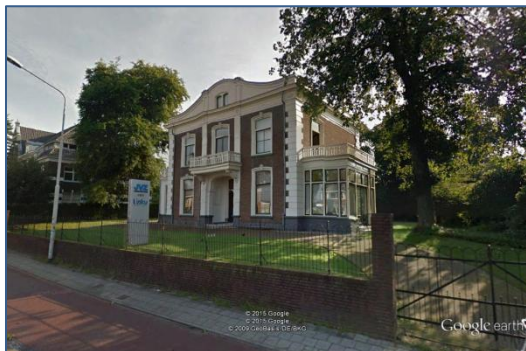
- 275 Was voorheen No 247.
Pand met vier woningen nrs 275 t/m 281.
1909 L. Mijnderhondt.
1938 Dr. J.H.H.H. Houben, leraar
Gymnasium & B.M.C. Houben & J.M.J.H. Houben & G.J. Lamers, chauffeu & H. Lamers, koopman.
1951 C.R.A.M. Vermeulen.

- 277 Was voorheen No 249.
1922 Th.C. Zuiderhoudt.
1940 G.J.M. van Baal, horlogemaker.
1948 C.D. Muhren & J.J.M. van Baal.
1959 J.A.C. van Baal.

- 279 Was voorheen No 251.
1930 Dr. P.H.M. Blom, arts.
1932 G.W. van Rohden, bedrijfsleider Smit transformatoren.
1936 A.J. Geus, machine-bankwerker.
1951 A.L.M. Muskens, arts.
1963 J. Mandaat, fabrikant.

- 281 1938 M.M.J. Hoppenbrouwers, analiste &
1940 Dr. P.H.M. Blom & J.A. Janssen, warmoezenier (tuinnier).
1948 F.J.V. van de Poel & C.M. Rijntjes, kinderjuffrouw.

Villa Helena. Op 10 mei 1883 legde P.O. Zuiderhoudt de eerste steen voor deze statige villa. Het blokvormige pand heeft een neoclassicistische opzet met pilasters over de gehele hoogte van de gevel. Verder zijn er veel eclectische vormen te vinden, waaronder de geblokte hoekkettingen en de versierde lijsten rond de vensters - beiden in stuc. Waarschijnlijk was P.O. Zuiderhoudt de eerste bewoner van Sint Annastraat 283. Later werd de villa betrokken door dr. J. Enneking, directeur van het in

1926 geopende nabij gelegen Canisiusziekenhuis.

In 1883 wordt aan P.O. Zuyderhoudt vergunning verleend tot het bouwen van 1 villa aan de St. Annalaan. In 1898 wordt aan G.W.H. Suermondt vergunning verleend tot het bouwen van 1 koetshuis met stal te St. Anna.

In De Gelderlander van 11 maart 1900 (p. 2) staat de telefoonaansluiting "699. G.W.H. Suermondt, Villa Helena' St. Anna 210 vermeld. In de telefoongids van 1915 staat "1031 Suermondt, G.W.H., villa Helena, St. Annastr. 253". De Regenten van de Stichting R.K. Canisius-Ziekenhuis, St. Annastraat No.253, wordt op 1 oktober 1926 vergunning verleend voor het AANLEGGEN HUISRIOLERING (waarbij de naam van de villa niet wordt vermeld).

In 1896 kon men in krantenadvertenties nog worden volstaan met de mededeling dat men zich kon melden "bij den Heer ZUIJDERHOUDT te St. Anna". Ook nadat dr. J. Enneking, de geneesheer-directeur van het R.K. Cansius-Ziekenhuis, er in 1926 komt wonen, raakt de naam voorsnog niet in vergetelheid. Het is de vraag of de naam van de villa van T.C. Zuiderhoudt of G.W.H. Suermondt afkomstig is.

Gerard Wilhelm Henri Suermondt, geboren in Rotterdam 4 oktober 1854, gestorven in Nijmegen 4 maart 1925, zoon van Evert Suermondt en Anna Jacoba Cazius, trouwde op 12 mei 1881 in Koudekerk aan den Rijn met Maria Henderika Zirkzee, geboren in Beemster 27 april 1860, gestorven in Utrecht 12 juli 1910, dochter van Everard Zirkzee en Antje van Langeveld. Volgens de huwelijksakte was hij landbouwer en woonde hij op dat moment in Bleiswijk. Waarom hij zich in of omstreeks 1898 in de buurtschap St. Anna in de gemeente Nijmegen vestigt, heb ik niet kunnen achterhalen. De naam Helena ben ik in zijn familie nergens tegengekomen.

De overgrootmoeder van Teunis Christiaan Zuiderhoudt (Harlingen, 18 oktober 1839 - Nijmegen, 10 februari 1915) heette Helena Jonas (1724-1789). Zij trouwde op 11 april 1745 in Amsterdam met Carolus Leonardus Zuiderhoudt (1720-1789). Tante Helena Maria Zuiderhoudt (1795-1876) was een zuster van vader Pieter Carel Zuiderhoudt (1801-1874). Zijn halfzusje Margaretha Helena Zuiderhoudt (1831) is maar negen maanden oud geworden. Het is niet onwaarschijnlijk dat de villa al vanaf 1883 Villa Helena werd genoemd. Bron Rob Essers.

De jongste zus van Teunis Christiaan Zuiderhoudt (1839-1915) was Pietje Zuiderhoudt. Zij werd op 7 februari 1855 in Amsterdam geboren en overleed op 9 maart 1936 in Enschede. Toevallig stuitte ik onlangs op de Begraafplaats Rustoord op haar graf. Zijn was de tweede echtgenote van Jan Willem Kaijser.

Jan Willem Kaijser.

Jan Willem Kaijser, geboren in Enschede 14 augustus 1835, overleden in Nijmegen 2 januari 1896, kende ik tot nu toe alleen als de eerste directeur van het Telefoonnet Nijmegen. Blijkbaar was hij - evenals zijn zwager Teunis Christiaan Zuiderhoudt - kapitein der koopvaardij. Zij hebben allebei in Batavia gewoond voordat zij zich kort na elkaar in Nijmegen vestigden.

Op 4 maart 1870 trouwde de 34-jarige Jan Willem Kaijser met de 18-jarige Alida Louisa Fischer uit Amsterdam. Het betreft hier een huwelijk met de handschoen. De huwelijksakte is opgemaakt in Enschede, terwijl de bruidegom in Batavia woonde. Daar werd in 1873 ook hun enige zoon George Conrad Kaijser geboren.

Na de dood van zijn echtgenote trouwde Jan Willem Kaijser op 26 juli 1875 in Weltevreden, een door

Europeanen bewoonde voorstad van Batavia, met Pietje Zuiderhoudt met wie hij vijf dochters kreeg. De oudste dochter werd geboren in Delden-Stad. De overige vier werden tussen 1877 en 1887 in Nijmegen Hatert geboren.

Bij het overlijden van Jan Willem Kaijser studeerde zijn zoon George Conrad waarschijnlijk nog rechten. Bij zijn huwelijk in Nijmegen in 1904 met Maria Cornelia de Haas, de dochter van een steenfabrikant uit Gorinchem, was hij advocaat. Dat Teunis Christiaan Zuiderhoudt, de broer van zijn stiefmoeder, in 1896 directeur van het Nijmeegsch Telefoonnet werd, is niet zo verwonderlijk. Het pand St. Annastraat 283 uit 1883 laat zien dat hij niet onbemiddeld was. Bron Rob Essers.

Reactie van Cees de Vos inzake Villa Helena en haar zegeningen

Kijkend naar de statige Villa Helena uit 1883 aan de St. Annastraat nr. 283 komen wederom herinneringen bij mij boven die ik met permissie graag wil vast leggen. In mijn relaas over het Staatsbedrijf der Posterijen verhaalde ik dat mijn eerbiedwaardige vader zaliger C.N. de Vos sr. tijdens zijn werkzaamheden als postbesteller aan zijn amicale wijze van mensen benaderen menige relatie overhield. Zo ontstond er tijdens de postbezorging ook een band tussen de deftige bewoners van 'Villa Helena' en mijn vader.

In de laatste twee oorlogsjaren was er een tekort aan levensbehoefte en kleding en als het al voorradig was konden veel mensen het niet kopen wegens geldgebrek of men had een tekort aan zogenaamde distributiebonnen. De lonen voor arbeiders waren karig. Het weekloon van een fabrieksarbeider bedroeg ± Hfl. 32,= voor een gezin met twee kinderen en als werkloze moest je 'rond komen' met de helft. Voor menig arbeidersgezin was het sabbelen en tobben geblazen.

Ons gezin telde in 1944 negen kinderen. Aan distributiebonnen hadden wij geen gebrek, wel aan het benodigde geld om de bonnen te verzilveren. Het voedsel ging voor alles, zonder eten werd je ziek of nog erger. De kleren werden door mama verستeld op haar Singer trapnaaimachine en de sokken gestopt. Ook droeg je de kleren van je grotere broer/zus af.

Mijn vader was vanaf 1943 gezegend met een vaste baan bij de PTT. Wat zijn weekloon in die tijd was weet ik niet, gezien zijn grote kinderschare moet dat in elk geval meer dan de Hfl. 32,= per week moet zijn geweest. Daaroverheen kwam de kinderbijslag. Nochtans was het geen vetpot voor het ruime vossennest aan de Hatertscheveldweg 504.

Om toch aan redelijke kledij te komen werden arbeidersgezinnen enigszins gedwongen zich te wenden tot de Kerk of tot mensen die wel het geld maar niet voldoende distributiebonnen hadden om nieuwe kleren en schoeisel te kopen. De familie J. Enneking wonend aan de St. Annastraat 283 was een gezin met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid goed inkomen. Voor zover bekend bestond de familie van geneesheer-directeur Dr. J. Enneking van het in 1926 geopende R.K. Canisius Ziekenhuis uit vader, moeder en vier kinderen: twee meisjes en twee jongens.

Tijdens het overdragen van pakketpost/brieven/telegrammen van mijn vader aan Villa Helena volgde zo nu en dan korte gesprekjes over en weer aan de voordeur. Vader klaagde niet, maar kon soms moeilijk verbergen dat het hem zwaar viel hoe zijn vele kinderen te voeden en te kleden. Tijdens zo'n praatje aan de voordeur kwam het tot een deal tussen mevrouw Enneking en mijn vader. Vader zou mevrouw ongebruikte distributiebonnen leveren tegen gebruikte kleding van haar kinderen. Dat het degelijke en mooie kleding was laat zich raden, kledij die wij ons zeker in die tijd niet konden veroorloven. Het was voor ons kinderen altijd weer spannend wat papa aan jurken, broeken, truien, hemden en schoenen in zijn PTT-fietstas bij thuiskomst voor ons in petto had. Het werd door de vossenkinderen altijd in dank aanvaard.

Persoonlijk ben ik ook eens alleraardigst bediend door de familie Enneking. Na mijn zeven klassen lager onderwijs op de St. Jansschool en meester Van Steen aan de Groenestraat 227 startte ik in september 1948 op mijn dertiende jaar de opleiding machinebankwerken op de ambachtsschool aan de Nieuwe Marktstraat. "Dat zou een heel eindje tippelen worden voor Ceesje vanaf de Hatertscheveldweg. Gelukkig kwam dáár na goed beraad een oplossing voor.

Mogelijk heeft mijn vader bij mevrouw Enneking een visje uitgewoond: of er misschien een oude niet meer gebruikte fiets in de aanbieding was voor in dit geval leergierige Cees. Vader had beet, Ceesjr werd verzocht de volgende dag maar eens op bezoek te komen.

Op de afgesproken tijd betrad ik de volgende dag via de poort de korte oprijlaan naar de voordeur van de villa. Na aangebeeld te hebben, wat een klingelend geluid gaf, werd er opengedaan door de dienstbode. Voor het eerst van mijn leven mocht ik een blik werpen in de ruime hal van de villa, in de jaren ervoor - bij het helpen van vaders bijbaantje bij de Gelderlander, couranten in de brievenbussen deponeren - kwam ik niet verder dan de aanblik van de voordeur. Op de vraag van de dienstbode wat ik wenste gaf ik als antwoord; dat ik voor de oude fiets kwam, mevrouw Enneking was hiervan op de hoogte? De

dienstbode antwoordde: "O ja, dat is mij bekend, loop maar rechts om het huis heen richting de achtertuin, daar word je opgevangen door de zoon van mevrouw, hij is thuis, ik zal hem waarschuwen. In de achtertuin werd ik opgewacht door een jonge man. Hij stelde zich voor als de zoon van de familie Enneking. Hij leidde mij naar een ruimte waar een aantal fietsen in het fietsenrek stonden. Ik had geen flauw idee welke fiets voor mij zou gaan worden, ze zagen er allemaal solide uit? De zoon pakte een fiets uit het rek en sprak: "Wat dacht je van dit exemplaar, de fiets is van mij geweest, het is nog best een goed karretje, zeker als je de tweewieler opknapt. Ik was meteen enthousiast en dankte de zoon dat hij voor mij afstand deed van zijn fiets. Bij het afscheid nemen wenste de zoon mij veel geluk en plezier met de fiets. Op de St. Annastraat stapte ik voor het eerst van mijn leven op 'mijn fiets' met terugtraprem, echte luchtbanden, fietsbel, verend leren zadel, voor- en achterlamp met dynamo, fietsslot en een bagagedrager. "Wat een feestje, voor Ceesje.

Thuis gekomen werd ik enthousiast begroet door mijn familie, vooral mijn moeder was erg blij voor mij. Haar reactie: "Nou hoeft dat jong niet zo ver te lopen, hij kan nu fietsend naar de Ambachtsschool in de stad."

Tijdens de grote vakantie tot aan september is de fiets goed onder handen genomen. In ons knusse schuurke achter het huis heb ik de tweewieler in zijn geheel uit elkaar gehaald, tot aan de lagers van de trappers aan toe. Bij de fietsenmaker Poelen aan de Hatertscheveldweg mocht ik van mijn ouders de nodige onderdelen kopen die qua veiligheid aan vernieuwing toe waren, waaronder de banden. Ook kocht ik een busje zwarte fietslak met een kwastje. Na weken van poetsen, lakken, sleutelen en oliën oogde mijn fiets weer als nieuw, nou ja, bijna als nieuw. Zo kon ik vol trots en elan in september 1948 mijn studie starten op de Ambachtsschool aan de Nieuwe Marktstraat. Bron Noviomagus.nl.

- 253 1883 P.O. Zuyderhoudt & J.P.H.M. Walraven, kinderjuffrouw.
 1898 G.W.H. Suermondt.
 1938 Prof.Dr. Jules A.M.J.Enneking, geneesheer/internist-directeur St. Canisius Ziekenhuis &
 1955 A. van den Berg, dienstbode.

Geboren in Tilburg 23 maart 1891, overleden in Nijmegen 15 juli 1965.
 Directeur sinds 1954.

In 1951 benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau ter gelegenheid van het 25 jarig jubileum van het ziekenhuis. In 1961 benoemd tot hoogleraar.

Op 30 augustus 1992 overleed op 66-jarige leeftijd C.M. Ruland. Van 1962 tot 1991 is hij verbonden geweest aan het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis te Nijmegen.

Na zijn medicijnenstudie in Leiden specialiseerde hij zich in de interne geneeskunde in het St. Elisabeth Ziekenhuis te Tilburg bij prof.dr.J.Stolte. In 1962 zette hij in associatie met dr.J. Enneking de interne praktijk van prof.dr.J.Enneking voort, waaraan ook een volledige opleiding tot internist is verbonden.

1951 J.A.M.J. Enneking, garage Enneking.

1959 H. van IJzeren, directeur/geneesheer St. Canisius Ziekenhuis overleden in 1966.

Kerkhof Canisius Ziekenhuis

De voormalig directeur van het ziekenhuis H. van IJzeren werd er in 1966 ter aarde besteld.

Op 10 juli 1947 vroegen de voorzitter en de secretaris van het college van regenten van het St. Canisius Ziekenhuis toestemming aan het college van Burgemeester en Wethouders om op het terrein van het ziekenhuis een begraafplaats te mogen aanleggen. Deze begraafplaats was bestemd voor zusters die gewerkt hadden in het ziekenhuis. Zij behoorden tot de congregatie van de Heilige Carolus Borromeus, ook wel Zusters onder de Bogen genoemd.

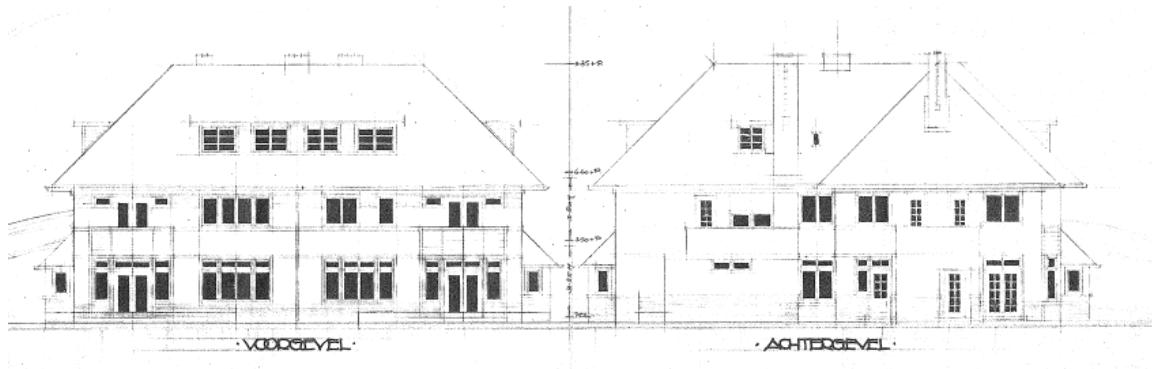
De eerste begrafenis vond plaats in november 1948, de laatste in 1967, waarna de begraafplaats werd gesloten. Zusters die na 1967 overleden, zijn begraven op de rooms-katholieke begraafplaats Jonkerbos.

In totaal werden er dertien zusters op het kerkhof bij het oude St. Canisiusziekenhuis begraven. Alle stoffelijke resten werden op 13 oktober 1989 overgebracht naar het kloosterkerkhof in Ryckholt, gemeente Eijsden. Hier heeft de congregatie van de Heilige Carolus Borromeus een gedenksteen ter nagedachtenis aan de overleden zusters geplaatst. Het St. Canisiusziekenhuis werd gesloopt in de jaren 1992-1993.

1977 Bedrijfsgeneeskundige dienst / St.Canisius Ziekenhuis.

2014 Organisatie JvZ.

285 1927 Bouw dubbel woonhuis in opdracht van H.J.J. Timmermans & M.C. Konings.

285 1938 M.C. Konings, aannemer & M.J. Konings, directeur steenfabriek De Vlietberg te Ooij, kantoor dr. Jan Berendsstraat 52.

Op zijn 67e verjaardag werd Fred Konings, de oud-directeur van de steenfabriek de Vlietberg, op ludieke wijze geïnstalleerd als burgemeester van de "Vlietberg" in Ooij. Tegelijkertijd mocht hij de nieuwe vlag van de Vlietberg, voorstellende de schoorsteen van de voormalige steenfabriek alsmede een tweetal bewoners van de Vlietberg, de Galloway en de Konik, naar de top hijsen. De medebewoners van de Vlietberg, samen met vele vrienden en bekenden, waren deze zaterdagavond naar de woning van Fred gekomen om dit feestje mee te vieren. Jonkvrouw Heidi had het voorrecht om bij Fred de bijbehorende ambtsketen om te hangen terwijl jonkvrouw Martine hem de sleutel van de Vlietberg overhandigde.

In april 2014 brandde het appartementsgebouw volledig uit.
1948 P.C. Elsevier.
1963 C.M. Konings, aannemer.

287 1938 A.M.J.A. Janssen.
1948 Th.G. Bekker.
1951 B.M. Tortoir, chirurg.

289 1951 R.K. Sint Canisius Ziekenhuis.

